

80 DEN 28. JUNI
HUB, JVS handskriftssamling

10 Gud från himlens höjd
Sänd din helga frid
Ned i Hennes bröst;
Att ej oskuldsglädjen må
Bytas uti flärd och sken
Utan hjertats ro,
Att ej qualets törnen nå
Hjertats djup och tviflet se'n
Plånar ut dess tro;
Gud från himlens höjd
Sänd din helga frid
Ned i Hennes bröst!

20 81 Z. HÆGGSTRÖM – J. V. SNELLMAN 30.VI 1843
HUB, JVS handskriftssamling

Stockholm, d. 30 Juni 1843

Broder Snellman!

30 Jag glömde, när jag Midsommaraftonen skref Dig till, att fråga Dig, huru långt mina saker avancerat i Fredrikshamn. Jag vill minnas, jag öfversände i Mars fullmagt att uttaga lagret och bad Dig anmoda din vän, Lectorn, att dermed icke dröja. – För all del, om Du icke redan fått något bref derom, skrif till din vän och bed honom icke dröja en enda dag med lagrets uttagande och liquidens uppbärande! – Det låter mycket illa. Jag önskar blott, att ingen olycka redan skett.

Många kärliga helsningar från stora och små! Det blef vackrare väder än jag trodde: Midsommardagen åto vi middag kl. 1 och begåfvo oss sedan till Ladugårdsgärdet; söndagen tillbragte vi uti det gröna med våra korgar och hade rätt roligt båda dagarna, särdeles den sednare.

Om 14 dagar härefter går jag upp till Alexandersson för att höra, om förslaget inkommit.

40

Din Vän
Zacharias Hæggström

82 J. V. SNELLMAN – J. J. TENGSTRÖM 5.VII 1843
HUB, SLS arkiv

Min faderlige Vän!

50 Om mitt oförsigtiga uppförande – ifall det så bör kallas – ådragit mig min Brors ovilja, så rågar detta måttet af mitt lifs bitterhet. Men jag har icke kunnat handla annorlunda. Redan förut i det bedröfliga läge, att nödgas välja mellan fädernesland och allt det, som hittills vidmakthållit mitt bättre lif, har med hvarje dag längtan efter ett hem gjort mig tveksammare i valet – ett hem, detta ord, vid hvilket redan i årtal mitt

väsende bäfvat tillsamman, såsom vore det, hvad som förnämligast felas mig, för att vara människa med människor. Att jag lade denna längtan till kärleken för fädernejorden var såsom det bör. Att jag fästade bådas mål vid Brors dotters lilla hand – detta är mitt fel; men det är menskligt. Långtifrån säker på Brors bifall, kunde jag likväl utan all visshet om älskvärda dotters tänkesätt icke bönfälla om detsamma. Denna visshet saknade jag. Hennes oskuldsfulla, milda och glada väsende, Brors alltid mig visade faderliga vänskap, och den välvilja mot mig, hvarpå jag vågat räkna hos Brors maka, allt detta bestämde redan länge sedan mitt beslut. Likväl skulle jag aldrig emot Brors tillstyrkan vågat vara enträgen för hvad jag ansåg kunna blifva min lycka. Olikheten i ålder nedslog mitt mod, och jag förlitade till Brors afgörande, för att icke alltför hårdt belasta mitt samvete med det unga hjertats framtida sällhet. För min redliga vilja hade jag kunnat ansvara; men den i slikt fall oundvikliga egoismen måste göra det mig osäkert att bedöma både förhållandena och min förmåga. Man tror lätt, hvad man med hela själens värma önskar. Kanske – ja säkert – är felet mitt, att hafva ansett likgiltiga tilldragelser och ord för något mera än de varit. Likväl, jag erkänner det gerna, har jag aldrig sett eller, hört något, som kunnat gifva mig anspråk, icke ens ett grundadt hopp – men likväl trott hvad jag erfarit vara nog för att icke, lättsinnigt bortkasta en lockande lefnadslycka. Vid mina år lemnar man sig åt förhoppningar med öfvervägande och beräkning. Men ingen människa ansvarar för sans och lugn, sedan hon engång åt dem öfverlemnats sig – minst i ett förhållande sådant som det nu ifrågavarande. Så var äfven mitt mannamod och mitt lugn snart derhän. Jag vill ej klaga, men jag nödgas nämna om de qualfulla dagar och sömnlösa nätter, under hvilka jag redan öfver en månads tid delats mellan hopp och fruktan. Mitt tillstånd, hvilket jag icke genom någon verksamhet kunnat förändra, emedan jag varit oduglig till allt arbete, har ifrån själens lidande öfvergått till kroppens. Jag måste hafva visshet till hvad pris som helst. Jag har nu på två och ett halft dygn slumrat 3 1/2 timma, sednaste natt icke en blund. Att så varit, dertill är jag väl åter sjelf skyldig; men försäkra kan jag, att denna själens och kroppens enstämmighet nu visat sig första gången i mitt lif. Skulden hvar som helst – jag förmådde icke längre bära ovissheten. Dessutom fordrar min närvarande belägenhet bestämdt beslut och bestämd handling. Men båda berodde af samma öfvertygelse som mitt själstillstånd. Ty jag försäkrar heligt, att, hvilket sken jag än gifvit saken, jag endast i några hopplöshetens stunder (i tanken, aldrig i handlingen) skiljt planerna för mitt framtida bestånd och lefnadsmål från den för min varmt begärda sällhet. De förra skulle ännu i denna stund helt och hållet bero af den sednare och af Brors samtycke. Nu är det förbi. Den visshet jag fick var smärtans. Men äfven den ger min själ kraften åter, och jag kan nu sjelf afgöra. Det är första gång sedan min myndiga ålder, jag lemnat mitt öde i en annans hand i – en späd hand – och det blir vid Gud den sista. I nöd, bekymmer och strid har jag fostrats. De blifva säkert mina återstående dagars följeslagare. Men hvad som härtills icke nedböjt mig, skall icke heller göra det framdeles. Ännu är jag besinningslös, men jag känner, att jag är återförvisad på mig sjelf, och detta är den vinst jag har framför ovisshetens qual. Hvad jag förlorat är drömmen om en lefnadsglädje, den ingen mild försyn bestämt för mig. När Gud skänka den rik åt den, för hvilken jag med ödmjukt hjerta beder.

Ädle, faderlige Vän! jag bönfäller om förlåtelse för hvad jag kanske felat – jag ber ur min innersta själ att ännu få ega den vänskap, hvarom

medvetandet är mig dyrbart. Förlåt också att jag stundom trodde Bror veta, hvad som föregick i mitt inre, och att jag ännu i sista stunden bemantlade mina egna önskningar med pligten att, sedan mitt förhållande i Brors familj en gång blifvit allom kunnigt, bortkasta all fäfang stolthet och icke aflägsna mig på grund af en nyck eller en blott förmodad utgång. Nöd, pligt och böjelse stämde för alltför väl öfverens. Jag kunde icke annorlunda. Detta är min ursäkt. Hvad den icke urskuldar, öfverlemnar jag med förtroende åt Brors ädelsinnade och humana bedömande. Jag kysser med sonlig vördnad och kärlek
10 Brors vänfasta hand och är

Brors
tacksamme
Joh. Vilh. Snellman.

d 5:te Juli.

P. S. Det är mig likgiltigt, om världen vet mitt missöde. Men kanske är
20 det min skyldighet att icke utbasuna det. Ehuru jag derföre redan i morgon flyttar till staden, så lemnar jag mina effekter här och låter flyttningen gälla för en dags frånvaro, hvilken sedan på anförda skäl kan förlängas. Det kan så mycket lättare ske, som jag från första stund derpå förberett mina grannar – och sjelf varit förberedd.

83 Z. HÆGGSTRÖM – J. V. SNELLMAN 7.VII 1843
HUB, JVS handskriftssamling

30

Stockholm, d. 7 Juli 1843.

Broder Snellman!

Jag blef sistkidne Tisdagspost hindrad att skriva till Gleerup och underrätta mig om namnen och antalet på de sökande, och så kom
40 Onsdags e. m. Prof. Bergfalk till mig för att låta mig veta, det 4 sökande anmält sig: Adjunkten Lindblom, hvars ansökning blifvit af Rector aflemnad till Notarien 1/4 öfver 12 och på denna grund lärer komma att casseras; Docens Genberg, Docens Hoflund och en sjerde, hvars namn Prof. Bergfalk hade glömt. Noticen hade han fått på f. m. af Thomander. Det bör vara en tröst för Dig att se denne hedersmans (Bergfalks) vänskap och deltagande. – Nu är ingen utsigt mera för Dig, om ej förslaget skulle bli incomplett genom improbation af specimen; en sak, som här minst är att förmoda, der hela ansökningen synes vara en tillställning för att få in Genberg i katedern. Vi tänka och tala om Dig hvar dag, men att skriva är smått om tid.

Din Vän
Zacharias Hæggröm

50

P. S. Bergfalk är ledsen öfver utgången. Han är af samma Tanke som jag, att professionen tillhört Dig, om Du genast tagit eller kunnat få ditt afsked och öfriga handlingar i ordning till midsommaren.